

Dr. Polt Petra*:

Szabályozási fordulat a pénzmosás elleni küzdelemben

Középpontban a kriptoeszköz-szolgáltatók és a kiemelt közszereplők

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) – korábbi szabályozását kiegészítve – új rendeletet bocsátott ki a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése és megakadályozása (AML/CFT) érdekében. Az új rendelet számba veszi a kriptoeszköz-szolgáltatókat is, mint az MNB pénzmosásmegelőzési felügyelete alá kerülő újabb intézményi kört. Fókuszba kerül benne a kiemelt közszereplői minőség megállapításával kapcsolatos kockázatkezelési rendszer, s az elmúlt időszak felügyeleti tapasztalatán alapuló rendelkezések is. A jegybanki jogszabály előírásai idén július és december között lépnek hatályba.

2025. január 1-től az MNB pénzmosás-megelőzési felügyelete alá kerültek a kriptoeszköz-szolgáltatók. Erre tekintettel rájuk vonatkozó speciális szabályokkal is kiegészült a jegybank megújított rendelete, amelyhez egyrészt az uniós pénzmosás-megelőzési irányelv, másrészt a pénzáttalások és egyes kriptoeszköz-átruházásokat kísérő adatokról szóló uniós rendelet, valamint az Európai Bankhatóság pénzáttalásokhoz és egyes kriptoeszköz-átruházásokhoz kapcsolódó adatközlési követelményekkel kapcsolatos iránymutatása adott alapot.

Mindezek miatt az új MNB-rendeletben megjelenik, hogy a kriptoeszköz-szolgáltató köteles azonosítani és felmérni a saját tárhelyen működtetett címekre irányuló vagy azokról kiinduló kriptoeszköz-átruházásokkal összefüggő pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatot, és köteles a rendeletben meghatározott (legalább egy) kockázatcsökkentő intézkedést alkalmazni. Az ennek érdekében tett lépéseit emellett belső eljárásrendjében is fel kell tüntetnie.

A kriptoeszköz-szolgáltató emellett köteles ellenőrizni, hogy a saját tárhelyen működtetett cím a tranzakció kezdeményezőjének, illetve kedvezményezettjének a tulajdonában vagy végső irányítása alatt áll-e, illetve a rendelet ennek kapcsán technikai feltételeknek való megfelelést is előír a kriptoeszköz-szolgáltató számára. Megemlítendő mindemellett, hogy a kriptoeszközökre vonatkozó hazai szabályozás folyamatosan bővül, amelynek a célja a fogyasztók védelme mellett, a pénzügyi rendszer integritásának a megőrzése, amelyhez jelentős mértékben hozzájárul a Kripto törvény által bevezetett kriptoeszköz-átváltást validáló szolgáltató intézménye is, amelynek a felügyeletét pedig a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága fogja ellátni.

Az MNB új rendeletében – valamennyi érintett pénzügyi szektorra vonatkozóan – emellett nagyobb hangsúlyt kapnak a kiemelt közszereplők is. A pénzmosás-megelőzési törvény ugyanis 2025. december 31. napjától előírja a szolgáltatók részére, hogy kötelesek olyan kockázatkezelési rendszert kialakítani és fenntartani, amely alapján képesek annak folyamatos megállapítására, hogy az ügyfél vagy a tényleges tulajdonos kiemelt közszereplőnek vagy kiemelt közszereplő közeli hozzátartozójának, vagy a kiemelt közszereplővel közeli kapcsolatban álló személynek minősül-e.

Az új rendeleti szabályozás e körben részletezi az ügyfél és a tényleges tulajdonos kiemelt közszereplői minőségének ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségeket, amelyek túlmutatnak a pénzmosás-megelőzési törvény által meghatározott alapvető, kockázati alapon nyugvó időszakos

ellenőrzéseken (amivel eddig is találkozhattak az ügyfelek). A szolgáltatók a kiemelt közszereplői minőség megállapításához elektronikus – akár innovatív – eszközöket, dokumentumokat, vagy ezek kombinációját alkalmazhatják.

Az új szabályozás továbbá rögzíti, hogy a szolgáltató a kiemelt közszereplői minőség változásának megállapítása során nem alapozhat kizárólag olyan megoldásra, ami az ügyfél rendszeres nyilatkoztatására épül. A szolgáltatóknak belső szabályzatukban rögzíteniük kell a kiemelt közszereplői minőség felülvizsgálatának gyakoriságát is: azt alacsony kockázati besorolású ügyfelek esetében legalább évente, minden egyéb ügyfél esetében negyedévente felül kell vizsgálniuk.

Figyelmet érdemelnek az azon szabályozási tárgykörökre vonatkozó kiegészítések is, amelyek az elmúlt időszak felügyeleti tapasztalatain alapulnak. A kockázatokra tekintettel így megerősített eljárás alá kell kerülniük azon zártkörű befektetési alapoknak, melyek tulajdonosi és irányítási rendszereit még nem tárták fel, és a szolgáltató még nem állapította meg az alap tényleges tulajdonosát. A rendelet pontosítja, hogy mikor mellőzheti a szolgáltató az ügyfélismereti kérdőív egyes pontjait. Ilyen eset lehet az (is), ha az információ beszerzése más módon egyszerűbb és a beszerzésig eltelt időben a pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozásának valószínűsége csekély.

Az új MNB rendelet tehát két területen hoz nagyobb változást: egyrészt a kiemelt közszereplői minőség megállapításával kapcsolatos kockázatkezelési rendszert alakítja ki, másrészt pedig a kriptoeszköz-szolgáltatókra vonatkozóan teremt meg speciális szabályozást.

**A szerző a Magyar Nemzeti Bank Pénzmosási jogérvényesítési főosztályának vezető jogásza*

„Szerkesztett formában megjelent 2026. január 13-án az Mfor.hu oldalon.”